

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Petra Průchy, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobkyně: **O. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 11. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou u Krajského soudu v Ostravě se žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) domáhala zrušení rozsudku uvedeného soudu ze dne 21. 6. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 17, jímž byla zamítnuta žaloba stěžovatelky proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 11. 11. 2004, č. j. OAM-3074/VL-20-03-2004. Napadeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost stěžovatelky o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

V podané kasační stížnosti stěžovatelka současně požádala o ustanovení zástupce z řad advokátů. Dne 13. 10. 2005 Krajský soud v Ostravě zaslal (doporučeně) stěžovatelce na adresu uvedenou v kasační stížnosti (P. 9, P. 569) formulář k vyjádření o majetkových poměrech pro posouzení důvodnosti stěžovatelčiny žádosti, a to zároveň s výzvou, aby jej do 7 dnů vrátila soudu řádně vyplněný a podepsaný. Zásilka se dne 4. 11. 2005 vrátila nedoručena zpět Krajskému soudu v Ostravě. Podle údajů pošty P. 911 uvedených na obálce nebyl adresát písemnosti zastížen, a proto byla zásilka dne 17. 10. 2005 uložena a adresátu

byla zanechána výzva, aby si zásilku vyzvedl. Výzva k vyzvednutí zásilky byla učiněna opětovně dne 27. 10. 2005. Protože zásilka nebyla vyzvednuta do 15-ti dnů od uložení, byla dne 2. 11. 2005 odeslána zpět soudu.

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 11. 11. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 30, rozhodl, že se žalobkyni neustanovuje zástupce z řad advokátů. Usnesení bylo odůvodněno tím, že žalobkyně ve stanovené lhůtě nedoložila na výzvu soudu své osobní, výdělkové a majetkové poměry, neboť výzvu s příslušným formulářem nepřevzala. Toto usnesení bylo žalobkyni doručeno na adresu, kterou uvedla v kasační stížnosti – P. 9, P. 569. Usnesení Krajského soudu v Ostravě žalobkyně napadla včas podanou kasační stížností. Vedle námitek směřujících proti rozsudku uvedeného soudu ze dne 21. 6. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 17 (a uplatněných již v dříve podané v kasační stížnosti směřující proti tomuto rozsudku) stěžovatelka uvedla, že výzvu k předložení formuláře o majetkových poměrech nikdy neobdržela, a tudíž na ni nemohla ve stanovené lhůtě reagovat. K této kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 11. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 30, stěžovatelka přiložila vyplněný a podepsaný formulář o osobních, výdělkových a majetkových poměrech.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. v rozsahu a z důvodů, které uplatnila stěžovatelka v kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odst. 3 citovaného ustanovení, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud dovodil podle obsahu kasační stížnosti, že se stěžovatelka dovolává stížnostního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., tj. nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky týkající se splnění podmínek pro ustanovení zástupce, resp. nepřezkoumatelnosti spočívající v jiné vadě řízení před soudem (nedoručení výzvy k předložení formuláře o majetkových poměrech), která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ze spisu Krajského soudu v Ostravě je zjevné, že tento soud učinil pokus o doručení výzvy k předložení formuláře o majetkových poměrech na adresu, kterou sama stěžovatelka uvedla ve svém podání, jímž byla kasační stížnost proti rozsudku uvedeného soudu ze dne 21. 6. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 17. Podle § 42 odst. 5 s. ř. s. v návaznosti na § 46 odst. 1 a 3 zákona č. 99/1963 Sb. (o. s. ř.), ve znění pozdějších předpisů, § 50b a § 50c odst. 4 téhož zákona platí, že nebyl-li adresát písemnosti, která nemusí být doručena do vlastních rukou, zastížen v místě, které označil, a doručujícímu orgánu se nepodařilo písemnost doručit vhodné fyzické osobě bydlící, působící nebo zaměstnané na témže místě nebo v jeho okolí, která adresáta zná a souhlasí s tím, že mu písemnost odevzdá, uloží se písemnost na poště a adresát se o tom vyrozumí s tím, že si má písemnost vyzvednout. Nevyzvedne-li si písemnost do 3 dnů (nebo jde-li o písemnost, která má být doručena do vlastních rukou, do 10 dnů) od uložení, považuje se poslední den lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl; vychází se tedy z tzv. fikce doručení. Poslední den uvedené třídní lhůty počítané od uložení zásilky nastal v dané věci dne 20. 10. 2005 a tento den se považuje za den doručení písemnosti adresátovi.

K tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že **fikce doručení** neboli tzv. náhradní **doručení** je institutem, který – jsou-li k tomu dány zákonné předpoklady – zcela nahrazuje **doručení** skutečné. Proto s ním zákon také spojuje totožné následky: v případě stěžovatelky tak v den následující po uplynutí posledního dne třídní úložní lhůty začala běžet soudcem stasedmidenní lhůta k předložení formuláře o majetkových poměrech, a to bez ohledu na to,

že se stěžovatelka o obsahu výzvy nedozvěděla. Náhradní **doručení** je neúčinné pouze tehdy, pokud účastník soudu prokáže, že se v místě doručování nezdržoval v den, kdy nebyl zastížen, a ve třech (popřípadě deseti, jde-li o zásilku určenou do vlastních rukou) dnech následujících; žádný takový důkaz však stěžovatelka soudu nepředložila. S ohledem na uvedené tedy námitka stěžovatelky, že výzvu k předložení formuláře o majetkových poměrech nikdy neobdržela, a tudíž na ni nemohla ve stanovené lhůtě reagovat, nemůže obstát.

Podle § 35 odst. 7 věta první s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát. Z dikce citovaného ustanovení vyplývá, že účastníkovi lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: Jedná se o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a je to třeba k ochraně jeho zájmů. Podle judikatury Nejvyššího správního soudu je povinnost doložit nedostatek prostředků jednoznačně na účastníkovi řízení, aby soud mohl posoudit, jsou-li splněny předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, uveřejněné pod č. 537/2005 Sb. NSS). Protože stěžovatelka nedoložila své osobní a majetkové poměry, na základě kterých by bylo možno posoudit, zda splňuje podmínky pro **osvobození od soudních poplatků**, krajský soud jí zástupce pro řízení o kasační stížnosti neustanovil. Jelikož v případě stěžovatelky nebyla splněna první z **podmínek** pro možné ustanovení zástupce dle § 35 odst. 7 s. ř. s., krajský soud se již nebyl povinen zabývat **hodnocením** další **podmínky** pro ustanovení zástupce, tedy potřebou ochrany práv stěžovatelky, což by bylo vzhledem k uvedenému nadbytečné.

Z ostatních námitek uvedených v kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. 11. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 30, je patrné a nepochybné, že věcně nesměřují proti citovanému usnesení o neustanovení zástupce z řad advokátů, ale proti rozsudku uvedeného soudu ze dne 21. 6. 2005, č. j. 63 Az 205/2004 – 17. Proto se jimi Nejvyšší správní soud nezabýval.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl bez jednání postupem podle ustanovení § 109 odst. 1 citovaného zákona.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. září 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu